

Handläggare: Gunilla Schedin

Tfn: 08-508 09 015

Till Norrmalms stadsdelsnämnd

Handikappolitiskt program för Stockholms stad - yttrande till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Mona Lindgren
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av ett förslag till handikappolitiskt program för Stockholms stad. Tanken är att det föreslagna programmet ska ersätta den, av kommunfullmäktige år 1999, antagna handikapplanen.

Förvaltningen är positiv till förslaget och bedömer att det nu presenterade programmet kan bli ett mycket värdefullt redskap för stadens nämnder och bolagsstyrelser i det fortsatta arbetet med handikappfrågor. Förvaltningen är däremot tveksam till om stadens mål att Stockholm år 2010 ska vara världens mest tillgängliga huvudstad kan uppnås utan väsentligt utökad budgetram.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom stadsmiljö- och planingsavdelningen i samråd med vård- och omsorgsavdelningen – beställare och med lokala handikapprådet.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har, med anledning av förslag till handikappolitiskt program för Stockholms stad, begärt yttrande från flertalet facknämnder, stadsdelsnämnderna i Farsta, Kista och Norrmalm, vissa av stadens bolagsstyrelser samt från några handikapporganisationer. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 30 maj 2004.

Tanken är att det föreslagna programmet ska ersätta den av kommunfullmäktige år 1999 antagna och alltjämt gällande handikapplanen.

Socialtjänstnämnden har haft i uppdrag att följa arbetet med de lokala planer stadens nämnder och styrelser haft i uppdrag att utarbeta utifrån den nuvarande handikapplanen. I samband med uppföljningsarbetet har man konstaterat att den nu gällande handikapplanen uppfattats som i första hand riktad till stadsdelsnämnderna och att många fackförvaltningar och bolag har haft svårt att förstå sin roll.

Den nuvarande handikapplanen har vidare uppfattats som alltför diffus och visat sig vara svår att utvärdera. Flera förvaltningar har också varit kritiska till att de lokala handikapplanerna ska redovisas som separata dokument. Detta tillsammans med den av riksdagen antagna nationella handlingsplanen för handikappolitiken har varit tungt vägande skäl för att arbeta fram ett förslag till nytt handikappolitiskt program för staden.

Sammanfattning av förslaget till handikappolitiskt program

Syftet med det handikappolitiska programmet är att utifrån FN:s standardregler, den nationella handlingsplanen för handikappolitiken samt utifrån svensk lagstiftning skapa en, för Stockholms stad, gemensam syn på handikappfrågor och tydliggöra det ansvar stadens nämnder och bolagsstyrelser har.

I förslaget till handikappolitiskt program framhålls att kraftfulla insatser krävs för att nå stadens mål att år 2010 vara världens mest tillgängliga huvudstad. Detta betyder att stadens nämnder och bolagsstyrelser aktivt måste arbeta för att skapa ett tillgängligt Stockholm. Man framhåller att tillgänglighet är en viktig demokratifråga som inte enbart rör fysisk tillgänglighet utan också frågan om att göra det möjligt för funktionshindrade att ta del av och använda sig av information och att kunna kommunicera med samhället i sin helhet.

Med utgångspunkt från FN:s standardregler har man i programmet föreslagit vilka inriktningsmål som ska gälla för att Stockholm ska uppnå målet att bli världens mest tillgängliga huvudstad. De föreslagna inriktningsmålen ska vara vägledande för stadens nämnder och bolagsstyrelser i den egna planeringen för att åstadkomma jämlikhet och

delaktighet för alla medborgare. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser har, var och en inom sitt ansvarsområde, ansvar för att undanröja de hinder som finns för att Stockholm ska bli "en stad för alla".

Till vart och ett av de föreslagna inriktningsmålen har man i det föreslagna programmet formulerat ett antal vägledande frågor i syfte att konkretisera hur stadens nämnder och bolagsstyrelser kan resonera för att inom sitt verksamhetsområde levandegöra målen. Dessa frågor ska också ge nämnder och bolagsstyrelser tips och idéer om vilka aspekter man kan behöva ta hänsyn till för att göra verksamheten tillgänglig och användbar för alla medborgare.

I programmet föreslås att samtliga nämnder och styrelser ska genomlysna sina verksamheter och kartlägga vilka åtgärder som behöver vidtas för att möjliggöra för människor med funktionsnedsättning att ta del av stadens service. Åtgärderna ska kostnadsberäknas och en långsiktig åtgärdsplan utarbetas med sikte på att stadens mål ska uppnås senast år 2010. De åtgärder som planeras för det närmast kommande året ska inarbetas i budget och verksamhetsplan och, till skillnad från nu, således inte redovisas i ett separat dokument.

Vidare föreslås att ett antal inriktningsmål årligen ska följas upp och redovisas för kommunfullmäktige. Vilka mål som särskilt ska uppmärksammas kommer att framgå av stadsledningskontorets anvisningar för budget och verksamhetsplan respektive bokslut och verksamhetsberättelse.

Nämnder och bolagsstyrelser ska både i planeringen, genomförandet och uppföljningen av åtgärder för att nå stadens mål samarbeta med sitt lokala handikappråd och tillvarata den kompetens som finns bland rådets medlemmar.

Om förslaget till handikappolitiskt program antas ska introduktionsutbildning hållas i respektive nämnd / bolagsstyrelse. Utbildningen föreslås vara gemensam för politiker, handikapprådets medlemmar och ansvariga tjänstemän.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är positiv till det förslag till handikappolitiskt program som nu presenterats. I likhet med andra förvaltningar har man även inom Norrmalms stadsdelsförvaltning uppfattat stadens nuvarande handikapplan som diffus och det är inte förvånande att vissa fackförvaltningar och bolag haft svårt att förstå sin roll. Det har inte heller varit lätt att utifrån den nu aktuella handikapplanen arbeta fram en lokal handlingsplan, vilket resulterat i att denna i många fall blivit alltför övergripande och därmed svår att följa upp och utvärdera.

Det förslag till handikappolitiskt program som nu lagts fram är betydligt mera konkret och kommer enligt förvaltningens bedömning att kunna bli ett mycket värdefullt redskap för stadens nämnder och bolagsstyrelser i det fortsatta arbetet med handikappfrågor. Det är mycket positivt att man på ett tydligt sätt kopplat förslagen till inriktningsmål för Stockholms stad till FN:s standardregler och den nationella handlingsplanen för handikappolitiken.

De, i anslutning till de föreslagna inriktningsmålen, vägledande frågorna och det tydligt angivna arbetssättet gör att det finns goda förutsättningar för att det arbete som fortsättningsvis kommer att bedrivas i staden resulterar i konkreta åtgärder.

Det är också bra att man nu föreslår att handikappfrågorna i fortsättningen ska arbetas in i budget och verksamhetsplan och inte som nu redovisas i ett separat dokument. Som det har varit hittills har den lokala handikapplanen kunnat uppfattas som något vid sidan av ordinarie verksamhet, vilket bl.a. lett till att ansvaret för genomförandet av vissa åtgärder i många fall blivit otydligt. Genom att arbeta in handikappaspekter i samtliga verksamhetsområden tydliggörs ansvarsfrågan, vilket gör att det finns goda förutsättningar för att de åtgärder som planeras också kommer att genomföras.

Under gatu- och fastighetskontorets ledning har arbetet med en tillgänglighetsplan för stadsdelen Norrmalm just inletts, vilket är mycket positivt och förväntas i förlängningen resultera i en rad konkreta åtgärder. Förvaltningen anser att staden bör utreda möjligheterna att bygga upp en databank, med aktuell information om tillgängligheten vad gäller offentliga lokaler och allmänna platser i staden, en databank som kan nås med hjälp av portabel navigationsutrustning. Detta skulle exempelvis underlätta för funktionshindrade att friare kunna röra sig i staden och lättare ta sig från en plats till en annan.

Som framgår av förslaget är det lokala handikapprådet en viktig samarbetspartner både i planeringen, genomförandet och uppföljningen av den lokala handikapplanen. Det är bra att man i förslaget poängterar vikten av att tillvarata den kompetens som finns bland rådets medlemmar eftersom dessa har egen erfarenhet av villkoren för människor med funktionsnedsättningar och därmed ofta konkreta förslag på vad som kan och bör göras för att öka möjligheterna till större delaktighet i samhällslivet.

Förvaltningen delar uppfattningen att det krävs kraftfulla insatser från stadens samtliga nämnder och bolagsstyrelser för att Stockholm år 2010 ska vara världens mest tillgängliga huvudstad. Detta kräver dock inte bara ett aktivt och mycket medvetet arbete från stadens sida utan också resurser i form av både personal och budgetmässiga förutsättningar. Det är helt uppenbart att det i dagsläget finns mycket som hindrar människor med funktionsnedsättningar från att på likvärdiga villkor vara delaktiga i samhället och förvaltningen är tveksam till om målet kan uppnås utan väsentligt utökad budgetram de närmaste åren.

O.B.S.

Stadsdelsnämndens ledamöter och ersättare har i samband med nämndens sammanträde den 22 april fått kopia av förslaget till handikappolitiskt program. De som i övrigt vill ta del av förslaget kan ta kontakt med registrator Riitta Johansson på telefon 508 09 017.